

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
ROZDZIAŁ I. Geneza i kontekst problemu podjętego w projekcie	17
1. Kwestia absolwentów szkół wyższych z niepełnosprawnością –niedokończona emancypacja	17
2. Kulturowe podstawy <i>welfare states</i>	26
3. Polska a Norwegia – odmienne reżimy <i>welfare states</i>	32
4. Podsumowanie	36
ROZDZIAŁ II. Zastosowane metody i techniki badań	38
1. Koncepcja badań i harmonogram	38
2. Przygotowanie do procesu zbierania danych: warsztat metodologiczny	40
3. Źródła danych i realizacja badań	44
4. Napotkane trudności i ograniczenia w prowadzeniu badań	48
5. Kwestie etyczne	52
6. Podsumowanie	54
ROZDZIAŁ III. Instytucjonalno-kulturowy kontekst rozwoju usług asystencji osobistej	56
1. Polska polityka wobec niepełnosprawności	56
1.1. Asystencja osobista a system pomocy społecznej	60
1.2. Projektowy charakter usług asystencji osobistej	63
2. Usługi asysty na uczelniach i na rynku pracy	67
2.1. Usługi asysty na uczelniach	67
2.2. Usługi asysty na rynku pracy	71

3. Proces legitymizacji usługi asystencji osobistej jako usługi dostępnej w Polsce	73
4. Norweska polityka wobec osób z niepełnosprawnościami	78
5. Asystencja osobista kontrolowana przez użytkownika	81
5.1. Podstawy prawne	81
5.2. Implementacja usługi asystencji osobistej na poziomie samorządów	83
5.3. Organizacja zatrudnienia asystentów	84
5.4. Użytkownicy asystencji osobistej w Norwegii	85
6. Wsparcie w środowisku pracy w Norwegii	86
7. Skala i użytkownicy asysty pracy w Norwegii	88
8. Próby reformy systemu asystencji osobistej w Norwegii	90
8.1. Propozycje rozwiązań zmniejszających zróżnicowanie lokalne i umożliwiających tworzenie dobrych programów	95
9. Podsumowanie	98

ROZDZIAŁ IV. Niezależne życie i podmiotowość

a usługa asystencji osobistej	100
1. Geneza idei niezależnego życia	100
2. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych o niezależnym życiu	102
3. Podmiotowość a niezależne życie. Ujęcie socjologiczne	106
4. Rozumienie niezależnego życia i podmiotowości – perspektywa asystentów w Norwegii	109
5. Podmiotowość asystentów w relacji usługowej (Norwegia)	114
6. Rozumienie niezależnego życia i podmiotowości – perspektywa asystentów w Polsce	118
7. Podmiotowość asystentów w relacji usługowej (Polska)	123
8. Ekspersi z Polski i Norwegii	126
9. Podsumowanie	131

ROZDZIAŁ V. Warunki pracy i zatrudnienia asystentów osobistych, perspektywy rozwoju zawodowego i reprezentacja pracownicza

.	134
1. Definicja warunków pracy i specyfika pracy w sektorze usług asystenckich	134
2. Warunki pracy i zatrudnienia w opinii asystentów osobistych w Norwegii i Polsce	139
2.1. Warunki pracy i zatrudnienia w Norwegii	139

2.1.1.	Różne kategorie asystentów: stali i czasowi	139
2.1.2.	Wynagrodzenia za pracę asystentów osobistych	142
2.1.3.	Ryzyka związane z pracą i zatrudnieniem asystenta osobistego	146
2.1.4.	Podsumowanie	152
2.2.	Warunki pracy i zatrudnienia w Polsce	153
2.2.1.	Asystenci projektowi	153
2.2.2.	Wynagrodzenia za pracę asystentów osobistych	156
2.2.3.	Ryzyka związane z pracą i zatrudnieniem asystenta osobistego	158
2.2.4.	Podsumowanie	163
3.	Satysfakcja z pracy i prestiż zawodu asystenta osobistego	165
3.1.	Opinie asystentów w Norwegii	165
3.2.	Opinie asystentów w Polsce	168
3.3.	Podsumowanie	172
4.	Formy komunikacji i reprezentacji pracowniczej w Norwegii i Polsce	175
4.1.	Opinie asystentów w Norwegii	175
4.2.	Opinie asystentów w Polsce	178
4.3.	Podsumowanie	179
5.	Warunki pracy asystentów osobistych i wyzwania związane z usługą w ocenie ekspertów w Norwegii i Polsce	181
6.	Wnioski końcowe	190

ROZDZIAŁ VI. Relacje społeczne a praca emocjonalna i praca brudna

1.	Praca emocjonalna w środowisku pracy	195
1.1.	Praca emocjonalna a asystencja osobista	198
2.	Elementy brudnej pracy w procesie asystencji osobistej	200
3.	Praca emocjonalna i elementy pracy brudnej w opinii asystentów w Norwegii	202
4.	Praca emocjonalna i elementy pracy brudnej w opinii asystentów w Polsce	208
5.	Eksperci z Polski i Norwegii	213
6.	Podsumowanie	215

ROZDZIAŁ VII. Modele asystencji osobistej i praktyka

1.	Różnorodność modeli asystencji osobistej i praktyka	219
2.	Ryzyka i wyzwania – polscy i norwescy eksperci o przyszłych rozwiązaniach w ich krajach	222

2.1. Wyzwania dla norweskiego systemu asystencji osobistej (eksperci)	223
2.2. Ryzyka i wyzwania dotyczące przyszłych rozwiązań w obszarze asystencji osobistej w Polsce (eksperci)	228
3. Norweska lekcja dla Polski	234
4. Podsumowanie	245
ROZDZIAŁ VIII. Zamiast zakończenia: konkluzje i zaproszenie do dyskusji	246
1. Paradygmaty i modele w naukach społecznych	246
2. Poza formułą pomocową: formuła równościowo-partycypacyjna	248
WYKAZ SKRÓTÓW	256
BIBLIOGRAFIA	258
BIOGRAMY	273
SUMMARY	274
INDEKS	275